

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tyrocinium Artis Oratoriæ Sacræ Et Profanæ

Moine, Joseph

Solodori, 1714

12. Paradigma 6. primariae argumentationis per Soriten.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68834)

tenfiffimè amavit. *Timor non est in Charitate, sed perfecta Charitas foras mittit timorem. I. Joan. 4.*

IX. *Epilogus* ex conclusione argumentationis primariæ. Addi potest pro fine, quòd qui in vita tam magnus fuit laboribus, virtutibus, meritis, &c; paræ magnitudinis merita, gloriam, & potentiam habeat nunc apud Deum, &c; Quæ amplificari possunt, ad excitandum Affectum Spei per ipsius intercessionem gratias obtinendi; vel Æmulationis; vel alterius.

CAPUT XII.

Paradigma VI. primariæ Argumentationis per Soritem.

In illa verba Evangelii Feriæ II. post Pascha: *Surgentes eâdem horâ regressi sunt in Jerusalem. Luc. 24. v. 33.*

Argumentum orationis. *Qui non maturè deserit peccatum, quodammodo necessariò perit.*

I. **P**rima designatio hujus orationis. Summam totius complectitur hæc argumentatio principalis: *Qui non maturè deserit peccatum, contrahit consuetudinem peccandi. Qui contraxit consuetudinem peccandi, habet aliquam speciem necessitatis peccandi. Qui habet aliquam speciem necessitatis peccandi, quodammodo necessariò perit. Igitur qui non maturè deserit peccatum, quodammodo necessariò perit. Exordium. Sicut isti duo*

Y disci-

discipuli deprehenso suo errore eadem horâ regressi sunt in Ierusalem ; ita nos quoque , nisi perire velimus , deprehenso ex Paschali Confessione errore nostro regrediamur. *Propositio.* Alioquin quodammodo necessario peribimus. *Partitio* fit ex tribus primis partibus argumentationis primariae. *Confirmatio.* Argumentatio I. partis factae Soritis : *Peccatum unum trahit alterum ; & ex frequentatis actibus fit habitus , seu consuetudo.* Ergo qui non mature deserit peccatum , contrahit consuetudinem peccandi. 2. Partis. Qui peccando operatur secundum habitum , operatur quasi secundum naturam ; cum consuetudo sit altera natura. Qui peccando operatur secundum naturam , quasi necessario operatur. Igitur qui peccando secundum habitum operatur , quasi necessario operatur. 3. Partis. Qui secundum habitum quasi necessario operatur , agit sine sensu & remorse. Qui agit sine remorse , agit etiam sine vero dolore , & sine efficaci proposito emendationis. Qui sine vero dolore & efficaci proposito emendationis agit , quasi necessario perit. Igitur qui secundum habitum quasi necessario operatur , quasi necessario perit. Quae est conclusio communis huic & argumentationi primariae. Idcirco *Epilogus* fiet aliunde , quam ex hac conclusione , videlicet Affectum Fugae celeris peccatorum excitando. Amplificatio istorum sic instituitur.

II. *Exordium.* O bene factum ab his duobus Christi discipulis , quod surgentes eadem horâ regressi sint in Ierusalem , h. e. Visionem

pa-

pacis (nam hoc significat *Ierusalem*) cum Deo, à qua recesserunt per peccatum infidelitatis & desperationis &c! *Non demoreris in errore impiorum. Eccli. 17. 26.* Quod si fortè nos quoque in discussione conscientiae pro peragenda Confessione Paschali, aut aliàs, deprehendimus, quòd à caelesti *Ierusalem*, & à numero discipulorum Christi, per quaedam peccata gravia discesserimus, firmiter statuamus, statim hac ipsa adhuc hora redire ad Deum per vitam meliorem. Periculosum omnino est, non statim resilire; tam periculosum, ut ausim affirmare probis nixus rationibus, *Propositio* quòd, qui non maturè peccatum deserit, habeat aliquam speciem necessitatis in eodem pereundi. *Partitio.* Atque ut compendio dicam, cur ita sentiam: Qui non maturè deserit peccatum, contrahit consuetudinem peccandi. Consuetudo hæc continet aliquam speciem necessitatis peccandi; ista verò necessitas rursus post se trahit alteram quandam speciem necessitatis æternùm pereundi. Quæ modò breviter explicatum eo.

III. *Confirmatio.* Argumentationis I. Partis *Antecedens.* Duo in speciem disparatissima de peccato Spiritus Sanctus proponit: *Beatus vir, qui non abiit in consilio impiorum, & in via peccatorum non stetit, & in cathedra pestilentiae non sedit. Psal. 1. v. 1.* Et: *Impii autem quasi mare fervens, quod quiescere non potest. Isai. 57. 20.*

Quomodo ista duo conveniunt? Potestne idem stare, sedere, & quiescere; & simul agitari, ac quiescere non posse? &c. Qui semel abiit in consilio impiorum, quantumvis putet, velle se stare & quiescere in primo peccato lethali, non stabit, non quiescet, sed ulterius progredietur. Gratiâ Dei per primum peccatum amissâ tollitur robor animæ. Dæmon & corrupta natura ulterius trahunt. Labimur sæpius, & plerumque gravius, ut David, Salomon, Petrus, Judas. Multiplicantur species gustatæ illicitæ delectationis; quæ identidem ad novos lapsus sollicitant, vellicant, pelliciunt. Minuitur horror peccati. Sensim huic malo evadimus familiares, & ipsum nobis. Ex frequentatis actibus generatur habitus peccandi. *Consequens.* In hac vita omni, sed maxime in via peccati, nemo planè stat; sensim descendimus, imò labimur, in quantam jam abyssum, dum in peccandi consuetudinem labimur! Tantum nocementi affert peccati viam semel ingredi, aut post tentatum ingressum non illico per Pœnitentiam reverti, &c. Sed deteriolem adhuc progressum consideremus.

IV. Argumentationis 2. Partis Major. Consuetudo definitur: Qualitas difficulter mobilis, per frequentatos actus acquisita, quæ ad similes alios producendos facilitatem præbet. Sensus est: &c. Sic in arte musica, pictoria,

pictoria, scriptoria, &c. Simile quid contingit in vitiis, &c. Nascitur demum ea facilitas peccandi, ut non majore labore peccemus, quàm sitiens bibat aquam. *Bibunt quasi aquam iniquitatem. Jobi. 15. 16.* Imò: *Quò plus sunt pota, plus sitiuntur aqua.* Bibere est naturale; sic in talibus peccare fit quasi actus naturalis. *Consuetudo quasi secunda, & quasi affabricata natura dicitur. S. Aug. & S. Bern. Minor.* Jamvero quæ naturæ impulsu facimus, necessitates appellamus, ut edere, bibere, dormire. Fit quoque peccatum, quod per consuetudinem transiit in naturam, quasi necessarium, ut propè tam parùm possimus ipso carere, quàm cibo aut potu. *Conclusio.* O pestilens malum consuetudo, quæ summum malum facit necessitatem! Grande malum est posse peccare, sed gravius non posse non delinquere. Quot in se desunt istam necessitatem, qui propter assuetudinem sibi videntur à sceleribus non posse abstinere. *Ossa ejus implebuntur vitiis adolescentiæ ejus, & cum eo in pulvere dormient. Job. 20. 11.* h. e. vitia, quibus adolescens assuevit, sunt ipsi jam ita naturalia, ut medulla ossibus, eaque non deseret, sed sectum feret in sepulchrum.

v. Argumentationis 3. Partis *membrum* 1. Quòdque in hoc malo funestissimum, est, quòd in eo quodammodo necessariò pereamus. Transiit consuetudo in alteram naturam,

ram,

ram, &c. Quæ naturæ ductu agimus fiunt sine horrore, sine animi repugnantia, imò cum delectatione & gustu, absque notabili conscientiaè reluctancia. Verbo; surdi, cæci, insensibiles sumus in gravissimis sceleribus; quâ poenâ gravissimâ Deus punit peccare assuetos, *Spargens panales cecitates super illicitas cupiditates. S. Aug. L. 1. Confess. c. 18. Habet hoc infelix consuetudo peccandi, ut quanto amplius quisque peccaverit, tanto minus se peccasse intelligat. Euseb. Emissen. Membrum 2.* Atverò, qui non amplius intelligit, se peccasse, qui nullum sentit remorsum, nullum stimulum ad Pœnitentiam, quid aget ad peccati remissionem & fugam? &c. *Membrum 3.* Inde procedit lethalis illa quies, pax & lethargus animi in gravissimis flagitiis. Inde tot irritæ Confessiones defectu veri doloris, & ferii propositi, &c. Quomodo de eo dolerent, quod non horrent, quia non agnoscunt; non execrantur, quia non horrent? Quomodo fugerent id, quod cùm in naturam abiêrit, jam non amplius tanquam malum repræsentatur? *Conclusio.* Quid jam ex his secuturum exspectetur, nisi ut is, qui media necessaria non adhibet, qui peccare pergit per naturam, &c, necessariò pereat? Est quidem Deus semper paratus recipere peccatorem revertentem ad gratiam: sed hanc dat quærenti, non obtrudit. Peccator talis non

non quærit, non dolet, non proponit fugere &c; unde necesse est, ut pereat.

VI. *Epilogus.* Peccatum habere descriptos hos gradus ad interitum, credamus S. Augustino, illos in se experto. *Suspirabam, inquit, ligatus non ferro alieno, sed mea ferrea voluntate. Velle meum tenebat inimicus, & inde mihi catenam fecerat, & constrinxerat me. Quippe ex voluntate perversa facta est libido: & dum servitur libidini, facta est consuetudo: & dum consuetudini non resistitur, facta est necessitas. Quibus quasi annulis quibusdam sibimet innexis (inde catenam appellavi) tenebat me obstrictum dura servitus. L. 8. Conf. c. 5.* Væ in hanc lamentabilem peccati servitutem delapso! Ex ea se demum Augustinus, licet ægrè, extricavit: quot milleni alii hærent, dum non celeriter statum peccati deferentes in consuetudinem, in necessitatem peccandi, & inde consequentem necessitatem pereundi devolvuntur! Quid nobis ominamur ex cognito nostræ conscientiæ statu? Num lapsi sumus in scelus mortiferum? An mox per verum dolorem, firmum propositum, sufficientem Pœnitentiam, regressi sumus in Jerusalem? aut fortè jam contraximus consuetudinem? &c. Quamdiu adhuc hærebimus in errore cognito, vix non certi, si cunctemur reverti, de æterno interitu? Nunquid seriò surgere statuimus? At quando? Cras? Nimis serum. Hæ ipsa adhuc hora regrediamur ad visionem

nem

nem pacis cum conscientia, ut per eam ad visionem pacis cum Deo, & ad visionem æternæ felicitatis redeamus.

C A P U T XIII.

Paradigma VII. orationis dilatata per Dilemma.

In illud ex Evangelio Dominicæ IV. Adventûs : *Prædicans baptismum Pœnitentiæ, Luc. 3. v. 3.*

Argumentum orationis. *Qui differt conversionem, se vel stultum, vel impium probat.*

I. **P**rima designatio hujus orationis. Argumentatio primaria : *Qui differt conversionem, vel putat, se pro ea suscipienda non habiturum aliquando gratiam Dei efficacem, & tempus, & fore, ut pœniteat peccasse, & conversionem distulisse? vel putat, se habiturum aliquando gratiam efficacem, & tempus, nec fore, ut pœniteat peccasse, & conversionem distulisse? Si primum; est stultus, quod differat. Si secundum; est impius. Igitur qui differt conversionem, se vel stultum, vel impium probat. Exordium.* Ferè omnes agnoscunt, incumbere sibi necessitatem agendæ Pœnitentiæ; plerique tamen illam in aliud tempus reiiciunt. In qua dilatione dubitari potest, majorne dementia peccatoris, an impietas inveniatur. Nam *Propositio & Partitio* si pu-
tat